

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Arad, az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában, földszint.
Kéziratokat nem adunk vissza.

Telefon-szám: 151.

ELŐFIZETÉS: Helyben 1 évre 12 frt, 1/2 évre 6 frt, 1/4 évre 3 frt, 1 óra 1 frt. — Vidéken 1 évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr, 1 óra 1 frt 20 kr.

HIRDETÉSEK: 8-hasábos petit sor egyszer 10 kr, minden következőnél 8 kr. Bélyegdíj külön 30 kr. Nyitlatter sora 20 kr.

KIADÓ-HIVATAL:

ARADI NYOMDARÉSZVÉNYTÁRSASÁG (az aradi és csanádi egyesült vasutak palotájában.)

Telefon-szám: 151.

A múlt év mérlege.

Arad, február 22.

A szabadelvű párt, és a kebeléből alakult kormány tehát magára magára maradt. Apponyi kikoszorúzta őket, midőn üres vádaskodásaira és sajtója által közvetített gyűlölködő ócsárlásaira azonnal válaszoltak, hogy jöjjön hát meg-ezentani velük a munkát, majd meglátja, hogy oly könnyű-e jobban csinálni, és jöjjön részesedni a hatalom kezelésének oly alantas felfogással és gyanúsítással hirdetett előnyeiben, ha azt hiszi, hogy ez az egyedüli motor a felelősségteljes pozícióban való kitartásban.

A fuzió elmaradt, de nincs azért mit aggódni a dolgok jövő sora felől, sőt a helyzet iránt tájékozottabb politikusok a dolgok illetéko alakultát egyenesen kívánatosnak és szerencsésnek mondják, s alighanem igazat kell nekik adunk, ha elgondoljuk, hogy milyen komikusan végzettszerűvé alakulna hazánk ügye, ha az ország kormányának élére egy olyan agyafurt ember kerülne, mint a milyennek magát Apponyi Albert gróf éppen csak a legutóbbi fuzionális kísérletek alkalmával ország-világ előtt bemutatta.

Óda se neki! Míg a nemzeti párt klubhelyiségeiből Apponyi gróf és hívei tele kiabálják a világot honmentő frázisaikkal, addig a kormány halad és a pénzügyminiszternek az 1894-iki év utolsó negyedéről tegnap közölt államkincstári kimutatása az előző évi rendkívül kedvező eredményekhez képest is még mindig tete-

mesen emelkedő irányzatot mutat.

Az 1894. év utolsó negyedének állampénztári kezelésében a mérleg az előző évinél 7.26 millió frttal kedvezőbb, mint-hogy a bevételek 8.48 millió frttal emelkedtek, míg a kiadások csak 1.22 millió frttal nagyobbak.

Igy most már az egész 1894-ik év pénztári kezelésének mérlege előttünk áll és azon örvendetes sőt a legvérmesebb reményeket is tulszárnyaló eredményt mutatja, hogy a legutóbbi év 37.7 millió fölösleggel záródik, tehát nagyobb, mint az összes előző évek.

Egybevetve ugyanis az 1890—1894-ig terjedő lustrum öt évének feleslegeit, örvendetes progressziótlátunk azokban, mely félre nem ismerhető módon dokumentálja, hogy államháztartásunk még mindig emelkedő irányzattal fejlődik. Az 1890-ik év feleslege volt 28.5 millió, az 1891-ik évé 30.5 millió, az 1892-é 19 millió, az 1893-é 34 millió, míg végül az 1894-ik év feleslege 37.7 millió forintra emelkedett. Ez ötéves ciklus összes megtakarítása tehát 150 millió forintot tesz. Igaz ugyan, hogy e roppant összegnek egy része már egyes nagy fontosságú beruházásokra, vasutépítésekre, az államvasutak felszerelésére, folyamszabályozásokra, kiállításokra stb. fordított, de hát ezeknek a kiadásoknak a készletek-hián kölcönből kell vala fedeztetniök, melyek csak újabb kamatterherrel rontották volna államháztartásunk egyensúlyát. De más részt ki sem lehet számítani ama házonak a nagyságát, melyet e feles-

legek által államhitehünk emelkedése, az általános hitelviszonyok megszilárdítása és a valuta-reform előkészíthetése révén nyertünk.

Még feltűnőbb azon haladás, melyet államháztartásunk alakulásában konstatahatunk, ha az utolsó 8 év eredményeit hasonlítjuk össze, különösen ha az 1887-ik és az 1894-ik évek mérlegeinek egybevetéséből alkotjuk meg államfinanncziánk javulásának képét. Míg ugyanis bevételeink 1887. óta a legutóbbi év mérlegéhez képest 127 millió frttal emelkednek, addig kiadásaink csak 70 millió forintnyi emelkedést mutatnak, s míg az 1888-ik év 22.8 millió forintnyi hiánnyal záródott, addig az 1894. év eredménye, mint említettük, 37.7 milliónyi felesleggel gazdagította a pénztárkészleteinket.

Allamháztartásunk e bámulatos eredményei legalaposabban hazudolják meg az ellenzéki vészmadarak okélatos hübo-gásait, melyekkel a közvéleményt általános közgazdasági hanyatlás és a lakosság közt ijesztő mérvben terjedő pauperizmussal akarják rémiteni, hogy ily módon csináljanak hangulatot a kormány ellen és saját meddő ellenzéki eskedésük mellett.

Bizonyos, hogy a miént, mindig voltak, úgy ezután is lesznek — az államháztartás legkedvezőbb alakulása mellett is — a közgazdaság egyes ágaiban időnként föllépő bajok, melyek az intéző körök gondozását igénylik, voltak és lesznek a népesség egyes osztályainak megélhetési viszonyaiban mutatkozó többé-kevésbé súlyos természetű válságok,

Az „Aradi Közlöny“ tárczája.

A kabátom szivbeli ügye.

Írta: Leander.

Nem szeretek mások magánügyeibe beavatkozni, de ebbe az esetben kivételt kell tennem. A kabátomról van szó, az én téli kabátomról, a melyről regényeimben, drámáimban és tudományos értekezéseimben eddig még soha sem emlékeztem meg. Írtam már az esőköpenyemről, a porcellán ruhámról, a frakkomról és a kalotaszegi csilinderemről, de a téli kabátomról a mai napig tündetőleg hallgattam.

Bizonyos ösztönszerű tiszteletet éreztem ez iránt a komoly lény irányt, amely maga a megtestesült flegma. Fel sem veszi a legnagyobb hófúvásokat; szó nélkül türi, hogy forró nyár idején nem mehet fürdőbe, hanem kótes zálogházi firmák közé zsufolják; szuverén megvetéssel néz le mindenkit, még a szabót is, aki csinálta, illetve ezt leginkább. Mikor ezt a szabót észreveszi, az utóza másik oldalára tér át, felszólító leveleit pedig — az apja irását! — elolvasás nélkül dugja legmélyebb zsebébe.

A czukrázatban, a hóvá uzsonára jártam, egy külön szög illette meg a tekintélyes ifjút. Míg én a torták és krémek tanulmányozásával foglalkoztam, ő egy valódi bölcs higgadt nyugalmával várta be még végzek. Közönyösen, nem nézve sem jobbra, sem balra, füg-

gött a megszokott szegen, egy árva jellel sem árulván el, hogy jól érzi-e ott magát vagy el-kívánczozik.

Valamelyik napon a mellette levő szegen egy ismeretlen új kabátot helyeztek el. Szőke prémes kis zöld kabát volt, a legújabb divat szerint. Mindjárt észrevettem, hogy a tekintélyes ifju erősen fixirozza az ismeretlen szomszédot, a kis szőke prémes pedig elpirult egészen a gallérja kaposáig. Érdekelni kezdett a kabátom ügye s valahányszor a kis szőke prémes a czukrázatban volt, egy órával tovább maradtam kedves süteményeim közt.

Azután — tisztán csak a kabátom érdekében foglalkozni kezdtem a kis szőke gazdájával. Nem tagadhatom meg az elismerést a tekintélyes ifjutól: a gazember kitűnően választott. A kis prémes kabát gazdája egy bájos, kék szemű, szőke hajú leány volt, a legédesebb arozu leány, akit életemben láttam: olyan csokolni való, szeretni való, megenni való.

Ő és én mosolyogva néztük kabátjaink napról-napról fejlődő barátkozását s egy ízben bátorságot vettem magamnak arra, hogy megszólítsam:

— Kisasszony, én már nem tudom tovább ezt a dolgot szó nélkül állani. Az én kabátom bele van bolondulva a Kegyed kabátjába.

— Igazán? — kérdezte ő zavart mosollyal, bizonyosan restelvén, hogy a kis prémes olyan kaczerül viselte magát.

Szavamra mondom, egészen oda van érte. A mióta meglátta, se nappala, se éjjele nincs. Egész éjszakákon át csatangol az utczán Kegyed ablakai alatt. A szegény tekintélyes ifju azt hiszi, hogy a kis szőke törődik vele és az ablaknál várja őt. De a kis szőke olyankor már bizonyosan alszik a szalonban egy plüss fotellen... s a tekintélyes ifju ilyenkor olyan boldogtalan...

— Szegény tekintélyes ifju! — sóhajtá a kisasszony résztvevően és szemeiben meleg könyöcspek csillogtak.

— Engedje meg kisasszony, — szóltam ekkor; felhasználva a pillanatnyi elérzékenységet — engedje meg, hogy kabátomnak egy benső óhaját tolmacsoljam. Pirulva vallotta meg tegnap, hogy végtelenül boldog volna, ha egy szegen függhetne imádoztójával.

— Hiszen ha oly nagyon akarja, nem bánom. Csak a világ meg szólja őket.

Ettől fogva a két szerelmes ugyanazon a szegen csüngött. A tekintélyes ifjunak szárnyai gyöngéden ölelték át a kis szőke prémit, ez pedig odaadón simult a tekintélyes ifju fekete selyem bélésehez. De még ez nem volt minden. Levelezni kezdtek s hetenkint kétszer — amikor találkoztak a czukrázatban — egy pár kedves sort váltottak egymással. Hétfőn a kis szőkepremit órázsebébe bújtt el egy levélke, csütörtökön meg a tekintélyes ifju szivarzsebe azorongatta a boldogító választ.

Mi ketten egyre nagyobb érdeklődést

melyek orvoslást sürgetnek, ámde ezen bajok szanálásának első és legbiztosabb előfeltétele a helyreállított egyensúly a háztartásban, szilárd államhiteles és rendelkezésül álló anyagi eszközök, vagyis pénztári készletek. Akik ezen előfeltételek súlyos viszonyok közötti előteremtésével beigazolták, hogy az általaános közgazdasági helyzetnek soha nem remélt állandó lendületet voltak képesek adni, azok ezen sikerükkel tudott beigazolták azt is, hogy az előforduló óhatatlan parciális és időleges bajokon is több hivatottsággal bírnak segíteniök, mint a szájas, pózoló honmentők.

BELFÖLD.

A költségvetési törvényjavaslat, a mely tegnap került a képviselőház napirendjére, soha ezáltal sem képezte tanácskozás tárgyát a szabadelvű párt kebelében. Az állami költségvetésnek a kormány kezelésébe való bocsátása — az ugynevezett appropriáció — ugyanis első sorban és mindenek fölött bizalmi kérdés lévén, önként érthető a pártállás természetéből folyó dolog annak megszavazása a kormányt támogató párt minden egyes tagjára nézve. Nem forog tehát tőnn semmi szükség arra, hogy a párt értekezlete ezzel a kérdéssel foglalkozzék.

Románok és szászok. A „Tribuna” tegnapi száma nagyon haragszik a szobeni szász gyűlés vezérszónokára, dr. Wolf-ra, ki beszédében nemcsak azt mondotta, hogy a szászokat létezőkük egyenesen a magyar állam törvényeinek támogatására utalja, hanem azt is, hogy a szászokat a magyar államnak leginkább azért kell létét folytatott küzdelmében támogatni, mert a szász elem valóságos határhoz az erdélyi részekben a magyar államnak a romanizmus fenyegető veszedelemével szemben. A „Tribuna”-nak ez a nyílt visszautasítás nagyon sokon esett, de azszal vigasztalja magát, hogy majd a brassói ultra szászok győzni fognak és akkor mégis csak meg lesz a román-szász szövetség. A brassói válságban, hogy odáig még sok víz fog lefolyni a Dunán.

Albrecht főherceg halála.

— február 22.

Tegnap reggel bocsátották a nagy számban egybegyűlt közönséget Albrecht kir. herceg holttestéhez, mely az aradi palota tea-szalonjában van ravatalra helyezve. A

kaputól a tea-szalonig udvari vadászok, tüzérekatonák és tüzoltók állanak őrt. A közönség a kerten át haladva jut a nyugoti bejáraton keresztül a halottas szobába. A tea-szalon feketével van bevonva. A főfalon egy nagy kereszt függ. Az ércokorsó, melyben a főherceg holtteste van, alacsony emelvényen nyugszik. A koporsó nyitva van, a halott csak egy ezüsttel átvett szemfedővel van borítva. A holttest tábornagi díszruhába van öltöztetve rendjelek nélkül. A kezek a mellen keresztbe vannak téve és feszületet tartanak. A koporsó két oldalán és két végén pálmák és azalékek állanak. A koporsó alsó végén szőlőszékerek vannak; a baloldalin a tábornagi kalap, a kard, tábori öv és a tábornagi bot, a jobb oldalin az elhunyt rendjelei vannak elhelyezve. A koporsó lábánál egy imazzámoly van szentelt víz edénynyel. Egy külön imazzámolyon kapuczinusok és apácák imádkoznak. A osászari vadászok két tisztje képezi a díszőrséget. Somogyi szárnysegéd végzi elhunyt ura körül az utolsó szolgálatokat.

A mise után fél 11 órakor az ott időző főhercegek és főhercegnők, valamint a württembergi herceg és neje a halottas terembe léptek és a holttestnél térden állva imádkoztak. Miután a nevezettek a halottat szentelt vízzel behintették, eltávoztak a halottas szobából, mire az elhunyt szolgálai végeztek imájukat a halott mellett.

Az uralkodóház ott tartózkodó tagjai tegnap délután 4 órakor mély meghatottsággal vettek búcsút Albrecht főherceg holttestétől, azután a kisérlet és a szolgasemélyzet vett búcsút. 5 órakor felvették az azonossági jegyzőkönyvet, mire a koporsót két fedéllel, melyek egyike üvegből van, bezárták és beforrasztották. — Habár az elhunyt elrendelte, hogy koszorukat ne fogadjanak el, a szász-altenburgi herceg koszoruját, melyet Köthler kereskedelmi tanácsos átnyújtott, mégis elfogadták. Az óriási koszoru magnólla levelekből áll, melyekbe pompás habdíszek vannak beillesztve.

A nap folyamán a környék lakossága óriási tömegekben vonult a koporsóhoz, hogy kifejezést adjon az elhunyt főherceg iránt érzett tiszteletének. Elbúcsúztak továbbá a nagói és rivai helyőrségek tisztikara és legénysége, a papság Chinii esperes vezetésével, a „Providentia” leányváros árva, a politikai és bírósági hatóságok tagjai és végül az ovodák gyermekei fekete gyászfátyollal a karjukon, az óvónők által vezetve.

Albrecht főherceg arcvonásai erősen megváltoztak. A ravatalat tegnap igen sokan látogatták meg. A ravatal mindkét oldalán tüzekek állanak őrséget. — Két vadászőrhadnagy képezi a díszőrséget. A halottas szobában folytonosan két barát és két irgalmas nővér imádkozik.

Visszatetszést keltett, hogy egy rivai őrnagy két tüzoltótisztet kiutasított a főhercegi villából, kik szintén a ravatal körül álltak. A polgármester erre az összes tüzoltókat visszarendelte.

Mint már jelentve volt, Vilmos császár nyomban Albrecht főherceg halála után utasította gróf Eulenburg nagykövetet, hogy a temetésre vonatkozó rendelkezésekről azonnal értesítse. Mibelyt ugyanis a császár megkapta a főherceg halálát jelentő táviratot, a telefonhossmentés Bécset kérve, Eulenburg grófot hívta a telefonhoz.

— Halló! Itt Vilmos császár! és így adta a nagykövetnek az utasításokat, amelyeknek es, tegnap — szintén telefonon — meg is felelt. Eddig még nem bizonyos, vajjon a temetésre Vilmos császár maga jön-e, vagy csak megbízottja.

Mint megbízható oldalról állítják, a gyászszertartás oly fényes lesz, mint Albrecht főherceg atyjának, Károly főhercegnek temetésekor. A Burgring, Opernring és Operngasse ablakaiért és balkonjaiért a temetés idejére mesés összegeket ígérnek. Monte Carlóból egy angol egyén itteni ügynökének a következő táviratot küldte:

— Feltétlenül helyet kell kapnom. Az ára mellékes. Fizessen, a mennyit kérnek!

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

— Az „Aradi Közlöny” távirati tudósítása. —

Budapest, február 23.

Elnök: Szilágyi Dezső.

Jegyzők: Perczel Dezső, Molnár és Hook János.

A kormány részéről jelen vannak: Bánffy Dezső miniszterelnök, Lukács László, Dániel Ernő, Wlassics Gyula, Perczel Dezső, Festetics Lajos gróf, Erdélyi Sándor és Josipovich Imre miniszterek.

Hitelesítették a múlt ülés jegyzőkönyvét.

Elnök jelenté, hogy Albrecht főherceg temetése kedden lesz. A ki el akar menni, az jelentkezék az ülés után.

Appropriáció.

Láng Lajos előadó elfogadásra ajánlja a javaslatot, egyrészt, miután a tételeket maga a ház állapította meg; másrészt miután a szö-

tanusítottunk a fiatalok dolga iránt. Jól esett konstatálnunk, mennyire osalódnak azon költők és hírlapok, akik azt hirdetik, hogy nincs több szerelem. Minden találkozásakor rokonzenészen, a legnagyobb gyöngédséggel beszélünk róluk; én áradozó dioséretkelem emlékeztem meg a kis szöke elragadó osinosságáról, ő pedig őszinte elismeréssel jutalmazta a tekintélyes ifju művelt modorát.

Egy uspon azt mondtam.

— Szörnyű igazságtalanság, hogy bálokon a táncsterembe nem engednek be téli kabátokat.

— Felhárított! — felelte ő haragosan.

De a korosolya terén, hála Istennek, felvilágosultabbak a viszonyok. Mily boldog volna a két szerelmes, ha ezután minden délután találkozhatnék a korosolya-pályán. Evvel kellene őket kárpótolnunk a báltermek avult előítéletéért és ennyit, ugy hiszem megtehetnének a szegények érdekében.

— Legyen hát, a szegények érdekében, — mondta a legjobb szívű kabát tulajdonos.

Ettől kezdve a két kabát minden nap találkozott egymással. Ot óra felé már alaktalan szürkeség borult a tó befagyott tükreire. Lassan ereszkedett az éji homály, a sápadt gázlángok és pislogó lampionok hasztalanul iparkodtak a terjedő sötétséget eloszlatni. A rossz világítás folytán a kis szöke néhe-néha megosusztott, de a tekintélyes ifju nem engedte elbukni; karjai biztosan ölelték át koroson zöld derekát. Egymásba kapaszkodva, egymáshoz simulva, imboldogtak a jégen inkább álmodozva, mint ébren... A kis szöke prémű

remegett a nagy boldogságtól! a tekintélyes ifju is elvesztette a szokott hidegvérét. Nagyon meg voltak hatva mind a ketten, szerelmes szavakat susogtak egymásnak:

— Imádlak, te szöke!

— Tied vagyok te tekete!

Az est folyton estebbedet, végre legestebb lett. Lement a nap, de a csillagok nem jöttek. A két sportbarát nem tudott betelni a korosolyázás nemes passziójával. Nehogy a homályban egymást elveszíték, a tekintélyes ifju mellére szorította a kis szöke fejét. Es hogy a kabátok illúziója teljes legyen, mi úgy tettünk, mintha osókoloznánk. En felkerestem ajkaimmal a kis szöke prémű tulajdonosának arczán minden kis molekulát, ő pedig a legelőzékenyebb udvariassággal viszonzta ezt a gondos figyelmet.

— Ah, mily elragadóan osinos kegyed! — mondam lihegve én.

— Es mily művelt modoru ön! — monda lihegve ő.

Ajkaink ismét találkozottak és bár a hideg növekedésben volt, szívünk egyre melegebben és egyre hangosabban dobogott. A két kabát joggal hihette, hogy az ő szívük dobog és hogy ők joggal osókoloznak. A kis szöke prémje oly édesen hizelegve simult a tekintélyes ifju bársony gallérjához.

Soh'sem láttam még, hogy egy kabát így szeresse a másikat!

— — — Csak az fáj a hü párnak, hogy nemsokára elmúl a tél s eljö a tavasz. Es akkor nem fogják látni egymást sokáig, nagyon sokáig. A kis szöke prémű beköltözik a dohá-

nyos ladába, a tekintélyes ifju pedig egy hordár elviszi redes nyári tartózkodási helyére... Olyan leverték, ha erre gondolnak. De mi vigasztaljuk őket es es oly jólesik szegényeknek. Mindennap találkozni fogunk ezután is es büszgesen referálunk egymásnak.

Es majd kérdezni fogjuk: —

— Hogy van az az aranyos szöke?

— Es mit csinál az a tekintélyes ifju?

Folyton egymásra gondolnak! Es mi minden gondolatjukat közvetítjük. A tekintélyes ifju osókokat fog küldeni ideáljának es es kétszer annyival viszonzandja majd a gyöngéd figyelmet. Időnkint kísérelünk majd a ligetbe es osolnokon keresük fel azokat a helyeket, ahol egykor a tekintélyes ifju hóstetteket vitt véghez s ahol a kis szöke préműnek nemes lelke egész fenségében megnyilvánult.

— Mikor a kis szöke el akart esni, így fogta át a derekát — fogom mondani es mutatni én.

— Es ez volt érte a jutalom — fogja mondani es mutatni ő.

— Hogy vigyázott a tekintélyes ifju a homályban — mondandom én diosékedés nélkül.

— S mily méltányosan bánt el a kis szöke a molekulákkal — mondandja ő szerényen.

Az idő a feledés barátja, — de mi ádás ellenségei leszünk az idő barátjának es nem engedünk semmit sem feledésbe menni.

Amely napon nem ismétélünk, felejtünk — óh de mi szorgalmasak leszünk. Mert es nem az a szerelem, amely a tavasz első fúval, mára eltűnik. Örök, nemes érzelem ez es m,

legyenek előláthatók a törvényhatóságok gyógyszerummal, hogy annak jótéteményeiben a népeesség minden rétege, első sorban pedig a szegény nép részesülhessen.

A diftéria elleni szérum gyógyító értékének megítélésére nézve annyi pontos észlelet áll immár rendelkezésre — mondja leírásában a belügyminiszter — miszerint ezek alapján megállapították, hogy ezen szerben oly becses, az egészségre pedig ártalmas behatással nem bíró gyógyanyag birtokába jutottunk, a mely nem lesz többé nélkülözhető a diftéria ellen, való védekezés rendszerében. Már Hieronymi belügyminiszter megtette az előkészítő lépéseket, hogy a gyógyszerum állami intézetben itthon legyen előállítható oly mennyiségben, hogy az ország e részbeni szükséglete teljesen fedestessék; de addig is, míg az az intézet működését megkezdheti, nagyobb mennyiségű szérumot rendelt meg Hieronymi volt belügyminiszter a párisi Pasteur intézetből, melynek első szállítmánya már a legközelebbi napokban fog megérkezni.

A Párisból érkező szérumot első sorban azon törvényhatóságok között kívánja a belügyminiszter szétosztani, amelyek területén a diftéria uralkodik. Ez utóbbi körülmény megállapításánál a törvényhatóságok által köthetnek beküldött járványkimutatások számadatait fogja a belügyminiszter mindenkor irányadónak venni. Felhívja azonban a törvényhatóságokat, hogy azonnal tegyenek hozzá még külön jelentést is a járvány állásáról és területi kiterjedéséről, hogy tekintettel az utolsó kimutatásban felterjesztett számadatokra és a járvány jelenlegi kiterjedésére, aránylagosan tudja részesíteni a rendelkezésére álló szérummennyiségből.

A szérum szétküldése a miniszterium közegészségügyi osztályából fog történni, még pedig mindig csak a hatóság első tisztviselőjének ozime alatt, miszerint a gyógyszer a kitűzött ozélnak megfelelő módon első sorban vagyontalanok gyógykezelésére fordítassék: amivel nem zárja ki annak lehetőségét, hogy fizetéképes betegek is részesülhessenek belőle a megfelelő ár megtérítése mellett.

Törvényhatóságok figyelmét arra, hogy a gyógyszer szétosztását feltétlenül megbízható oly egyénekre bizzák, akik minden visszaélés ellen a lehető legnagyobb biztosítékot nyújtják.

Ismerni kívánja a belügyminiszter a törvényhatóságok területén elérendő eredményeket is és felterjeszti ezeket a tisztí főorvosok által.

Minden szérumküldeményhez megfelelő számú nyomtatott használati utasítás lesz mellékelve, melyeknek az orvosok között leendő szétosztása szintén a törvényhatóság feladata lesz és amelyeken a szérum egyes adagjainak ára is fel lesz tüntetve.

HIREK.

Február 23. Szombat. Róm. kath. naptár: Remána. — Protestáns naptár: Romána. — Izraelita naptár: Mispatim. — Görög keleti naptár (február 11.): Balázs. — A nap két óra 53 pereskor, nyugszik 6 óra 34 pereskor. Szabadegyházi emléktárgyak országos kiállítása (színházpárat II-ik emelet) nyitva van mindennap délelőtt 10—12 óráig, délután 2—5 óráig. Bemenet díjtalan. Könyvtár-nyitva van szerdán és szombaton 8—4 óráig és pénteken 11—12 óráig. Helyiség: Polgári iskola, földszint.

Február 24. A polgári takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Február 24. Az arad-aranádi gazdasági takarékpénztár közgyűlése délelőtt 11 órakor.

Február 28. Aradmegye rendkívüli közgyűlése délelőtt 10 órakor.

Március 3. Az aradi első takarékpénztár közgyűlése délelőtt 10 órakor.

— Arad a Maros. A Maros jege ismét elindult, s ezzel együtt a vízáradás is jelentkezett. Nálunk is észlelhető némi emelkedés a vízmérőnél, azonban a táviró Gyulafehérvárról nagy áradást jelent, mely ma érkezik Aradra. A mérnöki hivatal megtette a szükséges előintézkedéseket.

— A hideg és a nyomorúság. Aradon a dermesztő hideg enyhült ugyan valamennyire, de a hőmérséklet még egyre 10 fokot mutat a zérus alatt. A zord idő növeli a nyomorúságot

és rontja a nép erkölcsét. A csendőrségnek mindenfelől lopásokat jelentenek, kivált a megye keleti, oláhlakta vidékéről. Ruhaneműt, élelmi szereket és tüzelő anyagot vesznek el nyomorgó emberek, ahol lehet. Nem is csoda: métermagasságyi hó borítja a hegyek közt a földet és husz fokos a hideg. Cserrmőn Steinberger kereskedőtől egy éjszaka tíz öl fát vittek el, gróf Károlyi Tibor simándi őmajorján az utmenti akácófákat vagdosta ki éjjelenként Mercse Péter simándi lakos. Galsán pedig a múlt éjjel egy magános özvegy asszonynak majdnem az egész ágy- és ruhaneműjét vitték el. A csendőrség mindenütt közrekeríti a tetteseket, és azok legnagyobbbrészt töredelmes vallomást tesznek. A nagy hideg, nagy nyomorúság viszi őket a bünbe.

— A szegényügyi bizottság ma délután három órakor Sárkot Domokos főkapitány elnöklése alatt ülést tart, melyen több szegényügyi kérvényt intéznek el.

— Leányok táncvizsgálója. Az aradi államilag segélyezett polgári iskola növendékeinek ma, szombat délután lesz a táncvizsgálójuk, még pedig délután 3 órától este 7-ig. A vizsgát a polgári finiskola dísztermében tartják s arra névre szóló meghívókat bocsátott ki az igazgatóság.

— A tisztviselők fizetése és a végrehajtás. Kérdés merült fel az iránt, vajjon állami tisztviselőnek magasabb fizetési fokozatba előléptetése esetén az ekként nyert fizetési többlet is kiterjed-e a fizetésre korábban szerzett végrehajtási zálogjegy? Az igazságügyminiszter kijelentette, hogy az adóhivatalkok tekintetben szigorúan a végrehajtási végzések szövegéhez ragaszkodjanak s mintán ily ügyekben egyedül a bíróságok vannak hivatalos határozni, a végzés szövegére nézve esetleg fölmerülő kétely eloszlatása végett forduljanak az illető bírósághoz. — Megjegyezte egyébiránt a miniszterium, hogy az eddig követett gyakorlat szerint minden oly esetben, midőn a végrehajtási zálogjegy megadott részére lett elrendelve és foganatosítva, a végrehajtási zálogjegy a törvényileg megállapított korlátokon belől a kinevezés avagy előléptetés által.

— A legújabb alkasztó bankár. Ernyei A. H., a sikkasztó bankár — kiről már táviratban megemlékestünk — jelenleg a budapesti királyi ügyészség börtönében ül: két fő alkalmazottja: Hajós, a tőzsde osztály vezetője és Singer a könyvelő és pénztáros, a ki Ernyeinek sógora, még szabadon vannak. Tegnap délután, mikor Hajós egyedül volt a bankban, Ernyeit igen sokan keresték, Hajós a feleknek azt mondta, hogy főnöke sürgős ügyekben távol van, holott jól tudta, hogy az sógorával Königebaummal a királyi ügyészséghez ment. Ernyeit a feljelentésre bátyja, dr. Ernyei Miksa VII. kerületi orvos beszélte rá, a ki saját vagyonát, állítólag már régebben öccse üzletében helyezte el és két hete tudta, miként állanak annak ügyei. Ernyeit főként egy Brüll nevű kliense szorította, a kinek 54,000 forintnyi differenciát kellett volna kapnia s a ki feljelentéssel fenyegetődzött. A tegnapi nap folyamán rendkívül sokan jártak a bankházban s keresték Ernyeit. De persze hiába.

— Urechia — titokban. Temesvárról Urechia urnak viselt dolgairól küldenek távirati tudósításokat. Ugyanarról az Urechiaról van szó, a ki Romániában szenatori tisztséget visel és elnöke a Magyarországon nem valami nagy népszerűségnek örvendő bukaresti Ligának, mely egyesület a magyarországi túlzó román mozgalmak támogatása. A liga élető lelke Urechia, most tndvaleszőleg Dél-Magyarországon időzik — titokban. Célja: feleleveníteni a nemzetiségi gyűlölködést, lázítani a magyar állameszme épsége ellen, pótolni a memorandumpör itélete által egy időre elnémított igazgatókat. Céljai kivitelének érdekében román kasszinók és pénzintézetek minél nagyobb számban való létesíté-

sét igyekszik keresztülvinni. Mint egyik tudósítás mondja, Urechia tegnap Román-Bogásban az ott létesítendő oláh kaszinó alapja javára tartott báiban megjelent. Mint a magyarországi románok megváltóját dicsőítették ott Urechiat e környékből beözönlött oláh papok és birtokosok. Jelenlétét idegenek előtt eltitkolták, valamint, hogy eltitkolják, hogy merre jár a Délvidéken s merre dobálja utjában a gyűlölködés és lázítás magvait.

— Lovak és szekerek összehajlása. A honvédelmi miniszter által elrendelt ló- és szekérosszeirás határnapjával — tekintve az erősebb hidegre — február hó utolsó napját tűzték ki, illetve meghosszabbították a határidőt, s a kik még eddig nem tettek eleget ebbeli kötelességüknek, szigorú büntetés terhe mellett azt el ne mulasszák, különben is utólagos bejelentésre vannak kötelezve.

— A titkár ur. Tornya községből írják nekünk, hogy három négy héttel ezelőtt egy Havassy Gyula nevű ur jelent meg ott. Sárga öberozihberben, előkelő föllépéssel s borotvált arccsal és a fognak némi hiányosságával. Meglátogatta az uri családokat és kijelentette előttük, hogy ő a Fekete Béla szinigazgató titkára s hogy bérletgyűjtés ozélijából batorokodott tiszteletet tenni. A tornyai színház-barátok örömmel fogadták a titkár urat és készpénzen vásároztak tőle szelvény-bérletjegyeket, amelyekre az van nyomva, hogy az eredeti jegyek beváltására szolgálnak. Mikor asután a szép eredményzel folytatott bérlet-gyűjtést elvégezte: annak módja és rendje szerint tovább állott. A tornyai műpártólak pedig, akiknek a műsort s az első előadás szinlapját is bemutatta, elkezdtek várakozni, de hiába, mert Fekete Béla szinársulata egyáltalán nem mutatta magát, aminthogy nyomtalanul eltűnt a titkár ur is. A bérlet most azt hiszik, hogy be vannak csapva és igen szeretnének találkosni a titkárral, dacára annak, hogy ebben a találkozásban ő nem igen találna találgos gyönyörűséget.

— Gyári szerencsétlenség Napirenden vannak Aradon a szerencsétlenségek. Tegnap ismét a Mittelman-féle szeszgyárban zuhant le egy Tóth András nevű munkás a három méter magas állványról. A szegény ember oly szerencsétlenül esett, hogy bal lábát eltörte. Eszméletlen állapotban vitték a kózkórházba.

— Tombola tárgyakat szivesek voltak küldeni a szegény és árva iskolás gyermekek javára rendezett táncmulatságra: Singer Gyuláné urné 2 dísz gyertyatartó, 1 gyufatartó, 1 majolika tányár, Ernyei Gyuláné urné 1 gyertya és gyufatartó, 1 óratartó, 1 képeret, 1 tintatartó, 1 asztalkendő szorító, 1 tolltörölő, 1 doboz szerencse tárgy, Hartmann Hajnalka urhölgy 1 gyümölcstartó, 2 üvegtányér, 2 virágtartó, 1 bonbonniére, Rónay Dóra és Dezsi urhölgyek 2 virágtartó, 3 virágtartó, 2 ékszerartó, 1 tüpárna, 2 névjegytartó, 1 tükörállvány, 1 dísz figura, ösv. Rónay Jánosné urné, 2 virágtartó, 1 hamutartó, 1 gyűszűtartó, 1 kis urna, 1 faldísz — késifestéssel, Tausch Elvira urhölgy, 2 kis korsó, 3 bonbonniére, Weiss testvérek 1 kgr. finom csukorka, Domonkos Lajos ur 1 füveg likör, Goldschmidt Hermán urhölgy 2 faldísz, 2 virágváza, Maresch Gyuláné 2 nagy macsart csokor, 1 éjjeli lámpa, 1 doboz illatszár, 1 bárszony készitása, 1 díszmá-tükör, 1 tintatartó, 1 sport óratartó, 1 nagy névjegytartó, Domonkos testvér urak 2 doboz bonbons, Viser Szeréna urhölgy 1 Rafael angyal, 1 fém tálcza, 3 gyertyatartó — dísz, 2 tüpárna, 2 esomé illatos sacskocskó, 1 tréfás mérleg, 1 visitkártya kosárka — kézimunka, Rosenyay Mátjáné urné 1 igen szép likör servise, 1 díszes virágedény, 1 bonbonniére, 1 moca csésze, Br. Bánhidny Antalné urné, 2 bonbonniere finom csukorkákkal, 3 hangjegy, 1 íróasztal termometer, 1 doboz füstölő, Oncu Miklóné urné 2 kötet regény, 1 gyönyörű díszvirág csipkebárával, 1 szép hamutálca, 2 pompás virágedény, Török nővérek 1 levélnyomó, 1 kötény — kézimunka, 1 óratartó, 1 csukortartó, 1 díszpohár, 1 királyné arczkép, 1 parfüm tartó, Kilényi R. és társa urak 1 váza, 1 csukortartó, 1 alumínium női tálcza, 1 asztaldísz, 3 dísz doboz, Csaszur Istvánné urné 1 díszes bonbonniére, 1 szép hamutálca, 1 kis könyv levélpapírral és írószközzel, 1 nagy váza, Földes Kelamen ur 2 üveg kis bajusspedró, 2 doboz Margit crème, 2 drb. Margit szappan, 2 doboz rizspor, Vörös Viderné urné 3 dísztányér, 1 gyufa és hamutartó, 1 virágváza, 1 aranyzárm pénzcs erszény, Kovács Vinczéné urné, 1 virág-

vása, 2 szalveta szorító, 1 óratartó, 2 szép könyv, 1 remek kép állvánnyal, Hajek Antalné urnő, 1 polyás baba, 4 porcellán baba, 5 porcellán figura, 1 gyűszűtartó gyűszűvel, 4 virágváza porcellán virágokkal, 1 illatszer tartó üvegekkel.

— **Köszönetnyilvánítások.** Az „Aradi ipar és népbank” tek. igazgatósága legutóbb tartott közgyűlésén 25 frtot szavazott meg az „Első aradi betegsegélyző és temetkezési egyesület” menház alapja javára, mely nemeslelkű adományukért ezután is hálás köszönetét fejezi ki az elnökség. **Köhn S. N.** elnök. — Az „aradi ipar és népbank” tek. igazgatósága kegyes volt az „Aradi tanító-estületek segélyalapjára”-nak emberbaráti szelvénye tizenöt forintot adományozni, a miért hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség. — Az aradi ipar és népbank tekintetes igazgatósága az isz. Nőegyletnek 25 frtot, az isz. Jótékony-egyletnek 25 frtot és az isz. Árvaháznak 25 frtot adományozván, a kegyes adományokért ez uton is hálás köszönetét nyilvánítja az elnökség. — Az aradi ipar és népbank igazgatósága 15 frtot kegyeskedett az állami tanító képző intézet ifjúságának segély alapjára adni: ezen nemes tettért ez uton is köszönetet mond a tan. kép. intézet igazgatósága.

Nyilvános köszönet és számadás.

Az Aradi Polgári Jótékony Nőegylet elnöksége igen kedves kötelességet teljesít, midőn legmélyebb hálóját és köszönetét nyilvánítja azon kegyes pártfogásért és támogatásért, melyvel Arad város és környékének n. é. közönsége, a helybeli sajtó, a rendező fiatalnag, kiválóan pedig a kegyes felülfizetőknek hosszú sora a f. hó 16-án rendezett jelmez- és dominó-estélynek ügyét felkarolta, erkölcsi és anyagi sikerét biztosította.

Az estély összes bevétele 1087,10 frt volt, miből a költségek levonása után a jótékony célra 777 frt maradt. Ebből az árvahási célra 622 frt 12 kr, a szegény övegek segélyalapjára 154 frt 88 kr fordított. Jegyek elárulásából befolyt 626 frt, felülfizetésekből 411,10 frt.

Felülfizettek 50 frttal: Az Arad-Csanádi gazdasági takarékpénztár; 15—15 frttal: Kintzig Jánosné, Neuman Dánielné öv. Purgly Jánosné; 10—10 frttal gróf Almásy Kálmán és neje, Botka Istvánné és gróf Königsberg Fidal (Tanács), gróf Károlyi Tiborné, báró Radosevich Erzsébet, Wadovszky Gusztáv; 8 frttal: báró Bánhidy Albertné; 7 frttal Dományi József; 6—6 frttal: báró Bánhidy Antal, báró Bánhidy Klára, Gutsjahr Mihály, gróf Sechenyi Antalné, Szontagh Gyula, gróf Wenckheim Frigyesné, gróf Zselenszky Róbert; 5—5 frttal: öv. Andrányi Károlyné, Babó Iván, Boros Beni, Éles Armin, Funkelstein József, öv. Gebhardt Jánosné, Kornay Károly, Krispin József, Nachtnébel Ödön, Réthy Viktor, Rozsnyay Mátyas, Purgly János, öv. Scherer Józsefné, Szemesy Endre, Ring Géza, Tedeschi Viktor, Szontagh Géza, Várhelyi László, Végh Aurél, Weidenfeld Lajos; 4—4 frttal: Barabás Béla dr., Hauser Károly, Holtzer Mihály; 3—3 frttal: Atsél Péter, Biró Kálmán, Darányi János, Dürer Testvérek, Kell Lipót dr., Klapok Alajos, Leopold Zeigmond, Qhetko Kálmán, Párcs Gyula dr., Petrávics Arsen, Reicher Károly, Szentpéteri Antal, ifj. Waldér Gyula, báró Werénhardt Pál, Weichherz Lipót, Vojtek és Weisz; 2—2 frttal: Abtai Lajos, Fábian Lajos, Hász Antal, Hidvegh Kálmán, Halmai Andor, Kneffel Lajos, Kerényi Agostonné, Lőts Rézsőné, Lövinger Gyula, Lestig Adolf, Matavovszky Nándor dr., Reinhardt Fülöp, Salacs Gyula, Steiner Ferenc, öv. Szathmáry Károlyné, Szathmáry Géza, Weidenfeld István dr., Zoltán József; 1—1 frttal: gróf Eutrenberg N., Urbán Péter, Biró Albert.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

(*) Az aradi tornaegyesület múlt évi jelentését folytatólag az alábbiakban ismertjük. A vívóórák a liceumi tornateremben hetenként háromszor egymint kedden, csütörtökön és szombaton este 6—8 óráig tartottak. A vívást egyesületünk művezetője tanította. A vívótanfolyam január 1-től bezárólag április végéig, tehát 7 hónapig tartott. Tartatott összesen: 82 óra, részt vett: 808 vívó, azaz egy órában átlag 9 vívó. Az 1893-ik évben tartatott összesen: 86 óra, részt vett: 1135 vívó, vagyis egy órában átlag 12 vívó, tehát az 1894-ik évben egy órában 3 vívóval kevesebb részt vett mint 1893-ban. Kolozsvár szab. kir. város polgármestere átiratilag kereste meg a választmányt az iránt, hogy akolozsvári siketnéma intézet javára esedékes 1 és 5 krajczáros

bárczákat a tagok között beváltás czéljából értékesítse. Ezen kérelemnek oly módon iparkodunk eleget tenni, hogy összejövetelek alkalmával értékesítjük a bárczákat, melyeknek nagy részét ilyképen már be is váltottuk. Nagy fényvel ünnepelte meg egyesületünk 1894. február hó 3-án a Fehér kereszt nagytermében fennállásának 15 éves emlékét. Ez ünnepség disztornázás és vívásból állott, mely után fényes táncvigalom következett. A jelentés ismétlését közelebb folytatjuk.

SZÍNHÁZ, IRODALOM, MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Február 23. (Szombat) A Clemenceau, dráma.
Február 24. (Vasárnap) Délután: A fenegyerek, bohózat; este: A cigány, népszínmű.

* **A mai jutalomjáték.** Két okból lesz érdekes a mai színházi est, mikor is „Clemenceau”, az a jeles francia színmű kerül színre. Két okból, mivel **Lubrin** az Julia, az aradi színtársulat rokonszenves anyaszínésznője, hosszú és súlyos betegsége után most lép először fel, s mivel ez alkalommal tartja jutalomjátékát. **Shavan** a jutalomjátéknak egyáltalán jogosultsága, ugy jelen esetben van, amikor a színésznő a közönség jutalmára rá van utalva, mikor az erkölcsi eredmények mellett az anyagiak is feltétlenül számításba jönnek.

* **Gordon Károly** előnyösen ismert koncert-énekművész a napokban — több helybeli műkedvelő közreműködésével — **Aradon** hanversenyt fog rendezni, jótékony czélra, még pedig valószínűleg a szegénytanulókat segélyező egyesület javára. Az érdekes hangversenyre — melyet előre is figyelmébe ajánlunk a közönségnek — még visszatérünk.

* **Millenniumi történet.** Az Athenaeum r. társulat kiadásában megjelenő „A magyar nemzet története” című tiszteletes nagy munkának (millenniumi kiadás) tizenkettődik és tizenharmadik füzetét most vettük. A tizenkettődik füzetben Magyarország honfoglalás előtti történet második könyve kezdődik, melynek czíme „Pannónia és Dácia”, szerzője **Kuzsinszky Bélint**. Bennünket már a magyarság szempontjából is különösen érdekel ennek a római uradalomnak története, mert ebből némiképp tájékozódást szerezhettünk arról a civilizációról, melyet itt a rómaiak létrehoztak. Ebben a tekintetben igazi élvezetet nyújt **Kuzsinszky Bélint** könyve, mely a nagy szorgalommal összegyűjtött történeti adatok alapján oly élénken rajzolja meg a római foglalat és a római civilizáció korát, hogy arról a legtisztább képet alkothatjuk. Az előadást még inkább élénkítik azok a díszes illusztrációk, melyek a szöveghez vannak csatolva. Erre a korszakra vonatkozó képek közül alig hiányzik egy is ezekből a füzetekből. Ezekben a füzetekben találjuk Traján római diadal-összlopának összes csoportképeit, melyek Pannónia és Dácia meghódítására vonatkoznak, így az egyik műmelléklet a római sereg átvonulását tünteti fel a Duna hajóhidján. Ugyancsak Traján híres dunai hidja számos képen és a hidépítés emlékére vert ezüst pénzék hasonmása van bemutatva. A tizenkettődik füzet első műmellékletét kell még külön kiemelnünk, mely **Feszti Arpád** körképének „Aldozat Hadarnak” részletét a legtisztább fénynyomatban tünteti fel. Egyes füzet ára 30 kr. Előzetes negyedévre (12 füzet) 3 frt 60 kr. Félévre, (24 füzet) 7 frt 20 kr. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ **Törvényszéki ítéletek.** Két kisebb bünesset felett mondtak ítéletet tegnap az aradi törvényszéknél. Az egyik **Csucsuk György** és **Flóret** illetve, kik hatóság elleni erőszakot követtek el a mezőbíró, a oszsz, és az éjjeli őrrrel szemben. Vádlottak egyenként 5—5 napot kaptak. — A másik eset **Nikolits Petru** felménési lakos bünessete volt, ki **Sztójka Zahariást** verte meg oly annyira, hogy pár hélig fektette e miatt az ágyat. A törvényszék egy navi fogházra ítélte **Nikolits Petrut**.

TÁVIRATOK.

Albrecht főherczeg halála.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A Bud. tud. jelenti, hogy **Bánffy** és a kabinet 5 tagja, a főrendiház részéről, **Szilágyi** elnök 7 tagu küldöttséggel és a képviselőházból néhány képviselővel hétfőn **Albrecht** temetésére Bécsbe utaznak.

Bécs, február 22. (Saj. tud. táv.) Az udvari gyász február 26-tól márczius 25-ig fog tartani.

A mai botrány.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) A Polonyi-gárdának sikerült ma botrányt csinálni a Házban. Ugron beszéde után öt perc szünetet követelt. Az öt percet az elnök, mert az az ő joga, nem adta meg, Polonyiek úgy segítettek magukon, hogy előbb ordítottak, mint a sakálók, üvöltöttek, mint a vadak és tomboltak, mint az utczagyerekek, miután pedig **Polonyi Szalay Imre** bájos képében indítványt adott be az ülés felfüggesztésére, a mit névszerinti szavazással követelt eldönteni. Névszerinti szavazással a házszabályok értelmében elérték az öt perc szünetet; mert a szavazás előtt az elnöknek kötelessége az ülést öt percre felfüggeszteni.

Es ezzel az öt perc szünet kérdése el volna döntve.

De hátra van még a botrány, a mit ezek az urak rendeztek. Miért volt erre szükség? Nem teheték volna meg az indítványt ordítás, üvöltés és tombolás nélkül? Nem, mert akkor meg kellett volna tagadni énüket, arra pedig, természetük-nél fogva, képtelenek. Es nem teheték meg, mert a parlamenti komolyság és tekintély meg lett volna óva, ez pedig a botrány rendezőinek nem lehet célja, hisz komoly parlamentben ők nem érvényesülhetnek.

A felelősség ezért őket illeti, hát lásák, hogy mint teletnek meg.

Szilágyi Dezső, akinek házszabályszerű magatartását elismerte még az ellenzék is, jól tette, hogy nem hagyta magát terrorizálni. Az a hely, melyet ő betölt, sokkal magasabban áll, semhogy szabad legyen oda férközniök a Polonyihoz hasonló figuráknak. Ma statuált példát arra, hogy az elnöki tekintélyt lejáratni nem lehet, de még akkor se, ha sikerül botrányt rendezni s ha kerülő uton meg is lehet hurczolni a parlament tekintélyét.

A függetlenségi párt bomlása.

Budapest, február 22. (Saj. tud. táv.) **Min Ugron**, **Polonyi** és **Bartha** dolgozott, bekövetkezett, ma a függetlenségi párt teljes felbomlásnak indult. A párt mai értekezletén döntöttek **Kaposffy** multkor elődázott indítványa fölött mi szerint a pártszervezésre bizottság küldendő ki, s e bizottság válasszon magának elnököt. Ezzel szemben **Isaak Dezső** a liberálisok nevében indítványozta, hogy a szervezésre küldessék ki bizottság, de **Justh** elnöklete alatt s egyben a párt mondja ki, hogy tagja csak az lehet, ki nem dolgozik ellene a párt elveinek és az egyházpolitikai törvények végrehajtása sürgetendő. A klerikálisok elleneztek a liberálisok indítványát most csak az egyházpolitikai törvények végrehajtását voltak hajlandók kimondani. Heves vita után megejtetett a szavazás. Szavazott 42 klerikális ellene, s 35 li-

29/1895. g. sz.

Hirdetmény.

Felhivatnak mindazok, kik az e célra kijelölt városi területen a folyó évben téglát venni szándékoznak, hogy ebbeli szándékukat a vetetési szándékot téglamennyiségnek hozzávetőleges megjelölése mellett folyó évi február hó végéig a gazdasági tanácsnok urnál szóval vagy írásban jelentsék be.

Arad, 1895. január 14-én.

Arad sz. kir. város gazdasági széke.

Miért a legjobbak és mégis legolcsóbbak

HALDEK-féle magvak?

mert a szokásos

elegáns kivitelű árjegyzékek árai 40 kr.

„HALDEK“ egyszerű árjegyzékének ára 5 „

„HALDEK“ megtakarít tehát átlagban 35 kr

vagyis a szétküldött 80,006 darabnál

27000 frtot

és ezen összeg megtakarítása a HALDEK magvai minőségében és árai jutányosságában jut kifejezésre.

Árjegyzéket küld kívánatra ingyen és bérmentve.

HALDEK magkereskedése

Budapest, Károly-körút 9.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság

V-ik rendes

KÖZGYÜLÉSÉT

1895. évi február hó 24-én d. e. II órakor

fogja megtartani

Aradon, saját helyiségében.

TÁRGYSOROZAT:

1. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentésének, valamint a múlt évi zárszámadásoknak előterjesztése, a mérleg megállapítása, a nyereség felosztása iránti határozathozatal s az igazgatóság és a felügyelő-bizottság részére a felmentvény megszavazása.
2. Az igazgatóság javaslata az alapszabályok módosítása tárgyában.
3. A részvényesek netaláni indítványai.

94. 3—3.

Ezen közgyűlésre a t. cz. részvényesek azon figyelmeztetéssel hivatnak meg, hogy az alapszabályok 52. §-a értelmében csak oly részvényes gyakorolhatja szavazati jogát, kinek részvénye a közgyűlést megelőzőleg legalább három hóval nevére iratott s a **közgyűlést megelőző nap délelőtti 12 óráig** az intézet főpénztáránál Aradon, vagy fiókintézeténél **Makón**, még le nem járt szelvényeivel együtt, letétetett.

Aradon, 1895. február 2-án.

Az arad-csanádi gazdasági takarékpénztár részvénytársaság igazgatósága.

PSERHOFER J.-féle gyógyszerár

BÉCSBEN, I. ker., Singerstrasse 15. sz. a. „Zum Goldenen Reichsapfel.“

Vértisztító labdacso

alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat észszerűen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacsok házi szerül ajánlatnak és ajánltattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértőlulások, aranyér, béltelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénységre s az abból eredő bajknál is: így sápkóránál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okozzák és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan hálaíratból, melyet e labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségeik után egészségük visszanyerése folytán hoznának intéztek, ezen helyen csak néhányat említenek azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacsokat egyszer használja, meg vagyunk győződve, hogy azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1898. Április hó 30-án.

Tisztelt Psershofer ur! Legyen olyan szives és küldjön nekem ismét 15 tükörcsöt az ön felülmúlhatatlan vértisztító labdacsoiból utánvétellel. Fogadják az uton is a legmélyebb köszönetemet labdacsoi csodáhatásáért. Maradok teljes tisztelettel

Pawlistik Ferenc, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Földvár mellett, 1897. szept. 12-én.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az ön labdacsoi kezem kövé kerültek, melyeknek hatását esemmel megírom: En gyermekágyban meghűltem, olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az ön csodálatra méltó labdacsoi engem nem mentettek volna meg. Az Isten Aldja meg Önt ezért észszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, amint már másoknak is egészségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifcs Terés.

Bécs-Ujhely, 1897. november 8.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondok esemmel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 6 éven át szenvedett gyomorhurutban és viaskorában, már életét is megunt, melyről egyébként le is mondtam, midőn véletlenül egy dobozt kaptam az ön kitűnő vértisztító labdacsoiból s azoknak allandó használata folytán tökéletesen gyógyult.

Legifőbb tisztelettel

Weinseitzel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1898. márcs. 27.

Tekintetes ur! Afelirótt ismételtén kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitűnő labdacsoiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat, ahol csak alkalmas nyílrik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálaíratom tetésésszerű használására Önt esemmel felhatalmasom. Teljes tisztelettel.

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach mellett, Sallésia, 1898. okt. 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztító labdacsoiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az ön csodálatos labdacsoinak köszönhetem, hogy egy gyomorhajótól, mely engem 6 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacsok csakis a Psershofer J.-féle az „arany bírdalmi almához“ címzett gyógyszerárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz. a. készítettnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsoi tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmastatik, 1 frt 5 krba kerül; bérmentetlen utánvétellel küldéssel 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

As összes előbbeni bekiüldésénél (mai legjobban posta-utalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr. 2 csomag 2 frt 30 kr. 3 csomag 3 frt 35 kr. 4 csomag 4 frt 40 kr. 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — Kaphatók Török József gyógyszerárban, Budapest.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánostatnak: ennek következtében kéretik csakis Psershofer J.-féle vértisztító labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használata utasítása a Psershofer J. név aláírásal fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírásal vörös színben van ellátva.

9. 8—13

Bernhardi alpesi növénynedv.

Likör W. O. Bernhardtól Bregencében 1 üveg 2 frt 60 kr, 1/2 üveg

1 frt 40 kr, 1/4 üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs gyors és biztos hatás legjobban, minden köszvényes és csuzos bajok, u. m. gerinc-agy bántalom, tagszagadás, lechia, migraine, ideges fogfájás, főfájás, fülzaggadás stb. ellen. 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Psershofer J.-től. Évek hossza sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy szelencével 2 frt.

Általános tapasz Steudel tanártól, ütés és szúrás által okozott seheknel, mérges daganatoknál, ujjkukac, sebes- vagy gyulladt-méh vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1 tégely 50 kr. Bérmentve 75 krajczár.

Fagybalzsam Psershofer J.-től. Sok év óta a fagyos tagokra és mindenidült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsöggel 40 kr Bérmentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általános ismert kitűnő házi szer, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. 1 üvegecske ára 50 kr. 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-esszencia (prágai csöppek) megrottott gyomor, rossz emésztés és mindennemű altesti bajok ellen kitűnő házi szer. Egy üvegecsével 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztító só Bulrich A. W.-től. Kitűnő házi szer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés, gyomorgörös, gyomorhév, aranyér, dugulás stb.ellen. 1 csomag ára 1 frt.

Angol csodabalsam, 1 üveg 50 kr, egy kis üveg 12 krajczár.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábballit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balsam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg 40 krajczár, bérmentes küldéssel 65 krajczár.

Helsó vagy egészség-só kitűnő gyógyszer gyomorhurut és minden a rendetlen emésztésből származó bajknál. 1 csomag 1 frt.

Mia-Poko, kitűnő szer fejfájás, fogfájás, köszvény stb. ellen.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül, az osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben metán nem levők gyorsan és olcsón megszerestetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzüsség előre küldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.

Aradi első takarékpénztár.

VAGYON. Mérleg-számla az 1894-ik évről.

TEHER.

Pénztár Részlet 1894. decz. 31-én	42587	55	Részvénytöke	240000
Váltó-tárca	1879347	23	Tartalékalap	354884
Előlegek értékpapírokra	173292	—	Külön tartalékalap	11334
Zálogházi raktár	108985	—	Nyugdíjalap	4319
Jelzálogos kölcsönök	1586392	—	Betételek	4067146
Folyó számlán és másnemű előlegek	748257	28	Visszleszámítás	282665
Tulajdon állam és értékpapírok:			Letét számlán	16899
4000 frt névért. 5% egyesített állam-			Nyeremény-egyenleg és pedig:	
adósság á frt 100.—	4000		Az 1893. évről elővezetett nyeresemény	3723 58
2000 frt. névért. 1860-as			Az 1894. évi tiszta nyeresemény	68097 46
sorsjegy á frt 155.50	3110			
686 db. aradi és csanádi				
egyesült vasuti részv. á frt 108.—	74088			
15 db. Aradi légszesz-				
világítási részvény . . . á frt 215.—	3225	84423		
Tulajdon ingatlanok:				
Deák Eerencz-utczai 42. sz. ház	150896	14		
Szabadságtéri 21. számú ház	66241	15		
Atzél Péter-utczai 7. sz. ház	100000			
Ezelőtt Pászthory-féle ingatlanok	30221	45		
Butorzat értéke 10% leírás után				
Adósok				
1895-re előre beszédett és viszont				
1894-re hátralékos kamatok és ille-				
tékek különbözete		8446		
		5049071		5049071
		60		60

Kelt Aradon, 1894. évi december hó 31-én.

Nikodém, s. k. igazgató. **Dömány, s. k.** igazgató. **Schuster, s. k.** igazgató. **Dr. Sallai, s. k.** igazgató. **Hánn, s. k.** igazgató. **Tedeschi, s. k.** igazgató.

Lukácsy Miklós, s. k.
vezérigazgató.

Eckhart Ede, s. k.
titkár és főkönyvelő.

Az átvizsgált fő- és mellékkönyveknek teljesen megfelelő és helyes. — Kelt Aradon, 1895. február 16.

Braun Mór, s. k.
fel. biz. tag.

Dániel Kálmán, s. k.
fel. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k.
fel. biz. tag.

Jelentés

az aradi első takarékpénztár részvénytársulat felügyelő-bizottságának az aradi első takarékpénztár részvény-társulat 54-ik rendes közgyűléséhez.

Tisztelt közgyűlés!

Tudatában azon kötelességnek, melyet a kereskedelmi törvény 195. §-a reánk ruház, és ismerve a felelősséget, mely ezen törvény 196. §-a értelmében megillet, úgy saját megnyugvásunk, valamint a társulat érdekei szempontjából, — az év elejétől, e mai napig tartott működésünket olyképen kezdtük, folytattuk és végeztük be, hogy úgy a feltári álladékok tételenkénti felvétele és megállapítása, valamint a legbehatóbban átvizsgált számtételi könyvek adatainak kétségtelen bizonyítékai alapján, — s a kereskedelmi törvény 200. §-ának, szem előtt tartásával irtuk alá az 1894-ik évi zárszámadást és mérleget.

Ennek folytán teljes meggyőződésünkkel jelenthetjük a tisztelt közgyűlésnek, hogy a társulatnak ellenőrzésünkre bízott ügyei kifogástalanul rendben vannak, s hogy az, ez időszert

nyugdíjba vonulása miatt állásától megváló társulati vezérigazgatónak Lukácsy Miklós urnak kilépésével, öt terhelhető semminemű nehézmények fenn nem állanak.

S a midőn még befejezésül kinyilatkoztatjuk, hogy a társulati igazgatóságnak nyeresemény felosztási javaslatához, mely szerint az 1894-ik évi nyeresemből, a 800 darab részvényre alapszabályilag eső 6% kamatban 14.400 frt, felülosztalékban pedig 41.600 frt, összesen . . . 56.000 frt,

tehát minden részvény után Hetven forint fizetessék ki, hozzájárulunk, tisztelettel kérjük, hogy az 1894-ik évi zárszámadás és mérleg iránt a társulati alapszabályok 30-ik §-ának b) pontja értelmében határozni méltóztassék. 220. I—I.

Kelt Aradon, 1895. évi február hó 16-án.

A felügyelő-bizottság:

Braun Mór, s. k.
fel. biz. tag.

Dániel Kálmán, s. k.
fel. biz. elnök.

Maresch Gyula, s. k.
fel. biz. tag.